



# MULGIMAA ja MULGI MUSTRID

*Kaja Allilender  
Mulgi Kultuuri Instituut*



# Tere tulemast Mulgimaale!



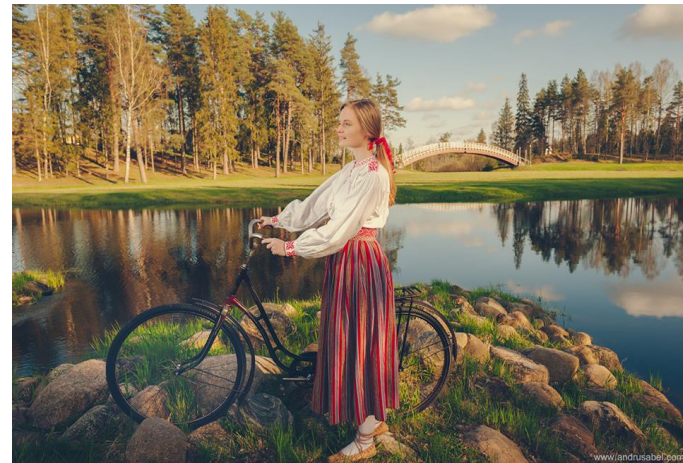


# MULGIMAA



# MULGIMAA ARVUDES 2016

- 10 omavalitsust
  - Viljandi maakonnas: Abja, Halliste, Karksi, Tarvastu, Viljandi vald ja Mõisaküla linn
  - Valga maakonnas: Tõrva linn, Helme, Hummuli ja Põdrala vald
- ~ 22 500 elanikku
- Pindala ~ 2550 km<sup>2</sup>

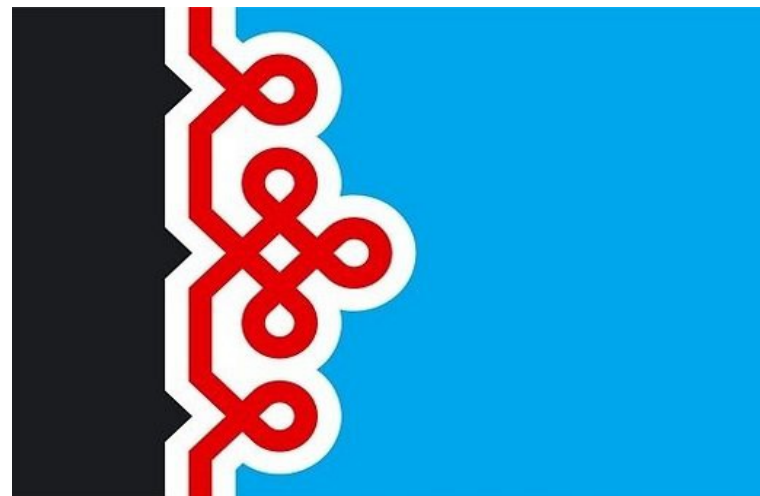




# MULGIMAA LIPP

*Mulgi lipp on must nagu mulgi kuub ja sinine nagu linapõld ning nende kahe värvi vahelt jookseb läbi valgel taustal punane kaaruspael, mis oma viie sõlmega märgib Mulgimaa viit kihelkonda ja sealset rahvast.*

**Mulgimaa lipp pühitseti  
12.10.2013 Tarvastus!**



# VISUAALID: MULGIMAA PUUSKULPTUURID





# VISUAALID: BUSSIOOTEPAVILJONID



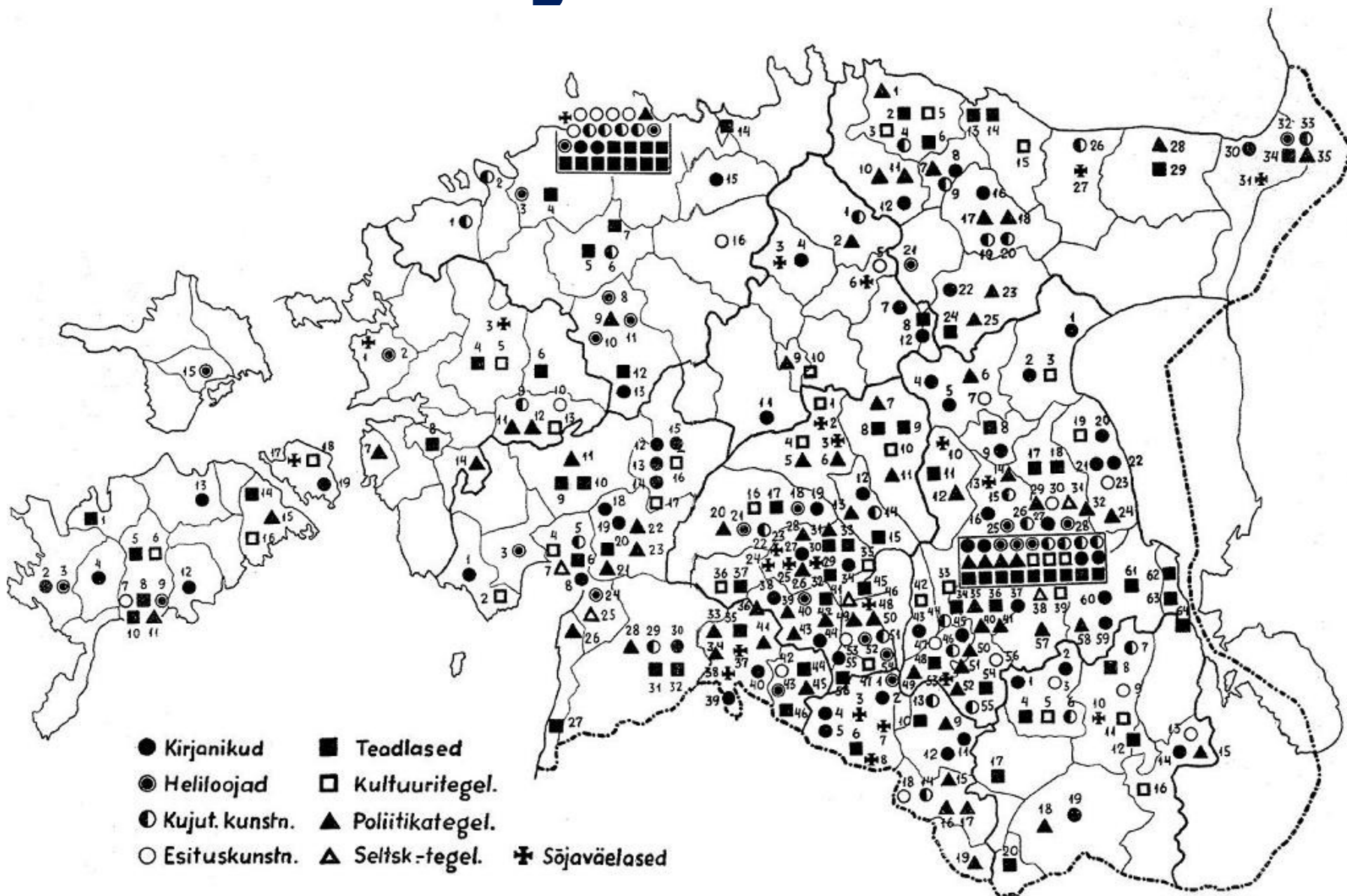


# MULGIMAA RIIGIMEHI

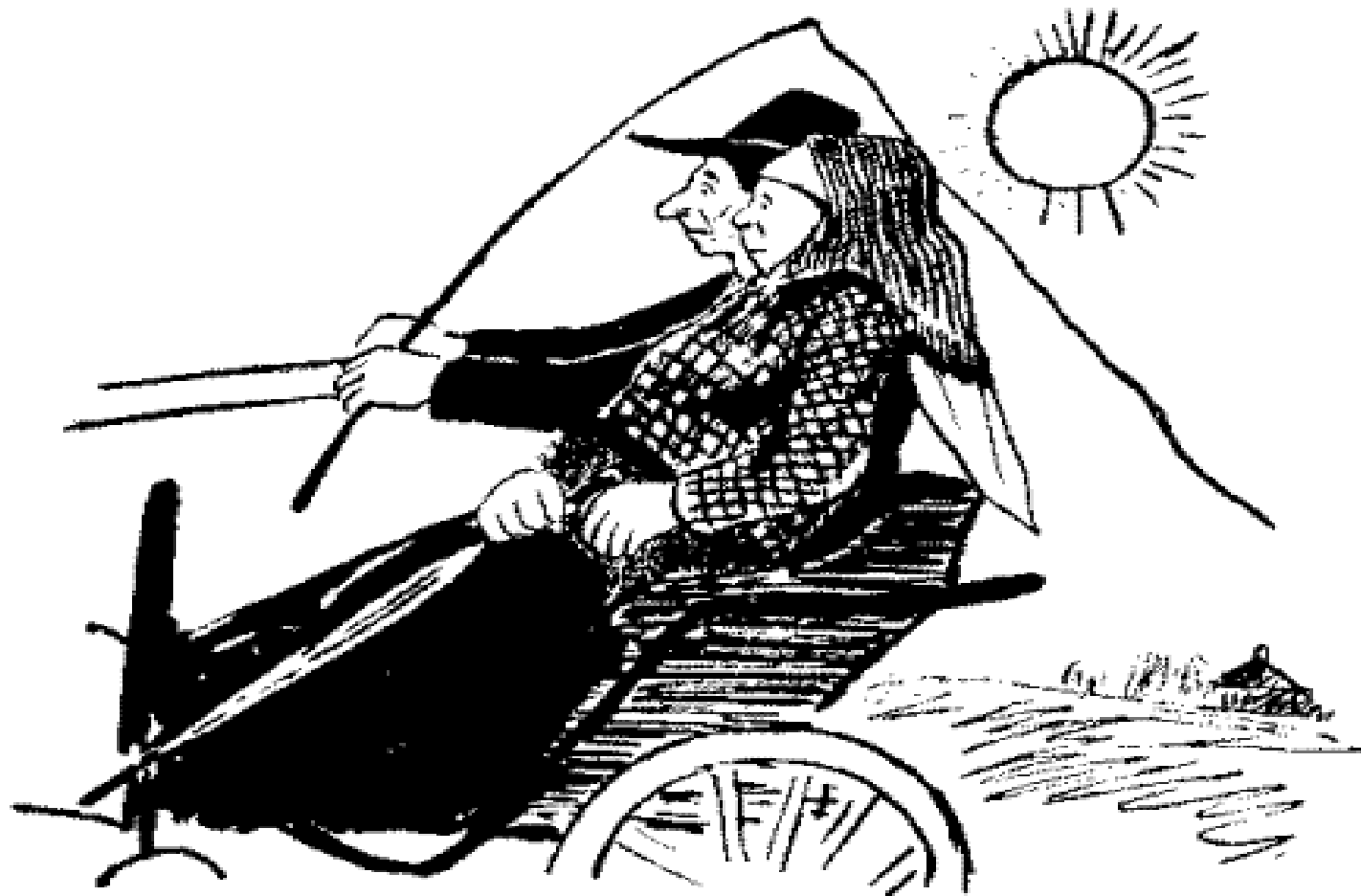




# Eesti Kirjandusarhiiv...



# Mulk muigab 😊



(K. A. Hindrey joonistus.)

Uhkus, Reet, tõmba nüüd siidi vihmavari  
üles. Tõistre rahvas tulewe wastu.



# GEOMEETRILINE KUJUND MULGI MUSTRIS

Lähtealuseks on keskaegsed sümboolse alltekstiga sakraalmotiivid. Ristiusu sümbolid on põimunud **esiajalooliste maagiliste märkidega**. Neid loeti õnne toovateks ja kaitset pakkuvateks märkideks. Hoolimata barokse lillmusteri võidukäigust ligi poolel Eestimaast, mis tinglikult jääb kaardil Vaivarat Pärnuga ühendavast diagonaaljoonest põhja poole, **geomeetriline arhailine ornament EI OLE meie mulgi tikandeist kadunud!**

# MULGIMAA RAHVARIIDED





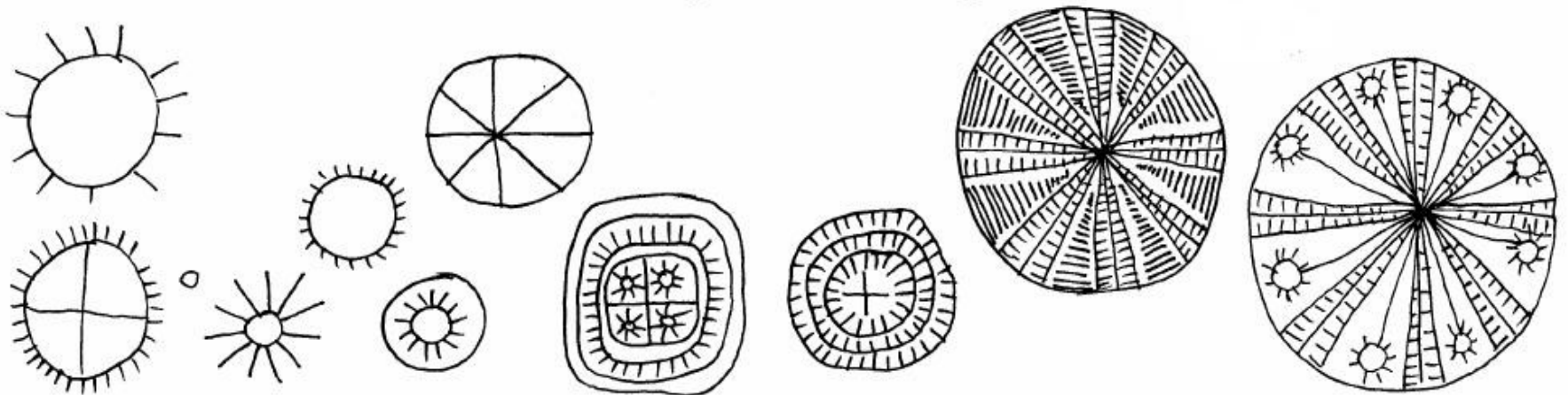
# ARHAILINE MULGI MUSTER

- Lõuna-Eesti tikandid ja kootud kirjad on tänaseni enamasti **geomeetrilised**.
- Võrreldes tänapäeval **mulgi ja kihnu** rahvarõivaid, on tikitud motiivistik sageli vägagi sarnane.
- Sarnasus on keskaegseis rõivamustreis, kirikute seinamaalingutel, miniatuuridel, müntidel, vitraažidel, raidkividel ja mujal leiduvate ornamentaalsete kaunistustega.

# SÕÕR

**Sõõr** üks peamisi motiive. Sümboliseeris universumit, kõiksust, lõpmatust, täiuslikkust, korda ja harmooniat. Sõõr on **aja ringkäigu** tähis, **päikese sümbol ja maa märk**.

Sõõrist on tuletatud täiendavad motiivid: poolsõõrid, rõngasristid, kodarrattad ja kaheksaharuline täht.



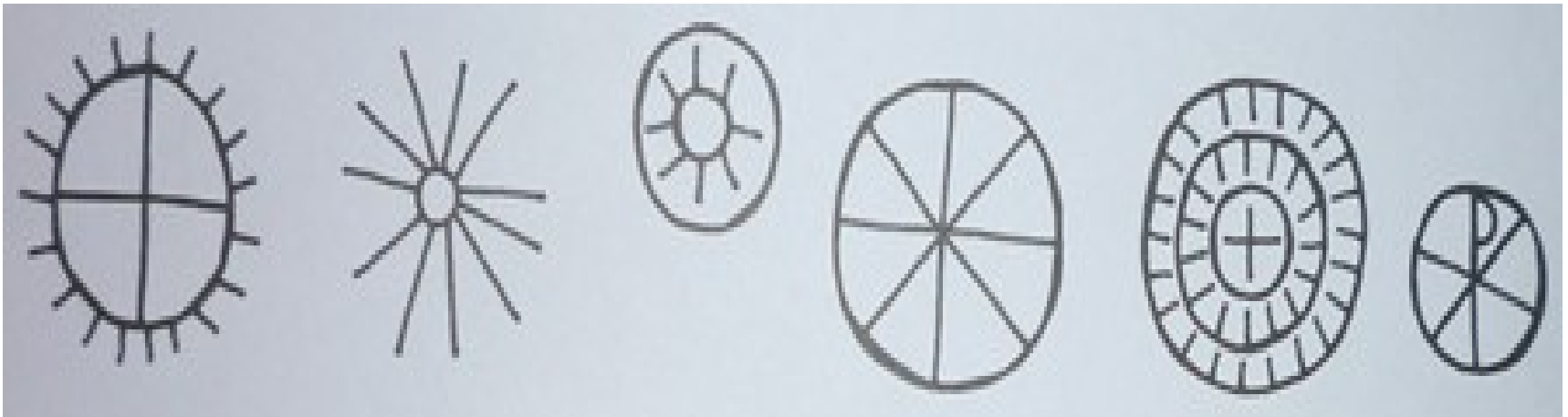


# RÕNGASRIST, KODARRATAS

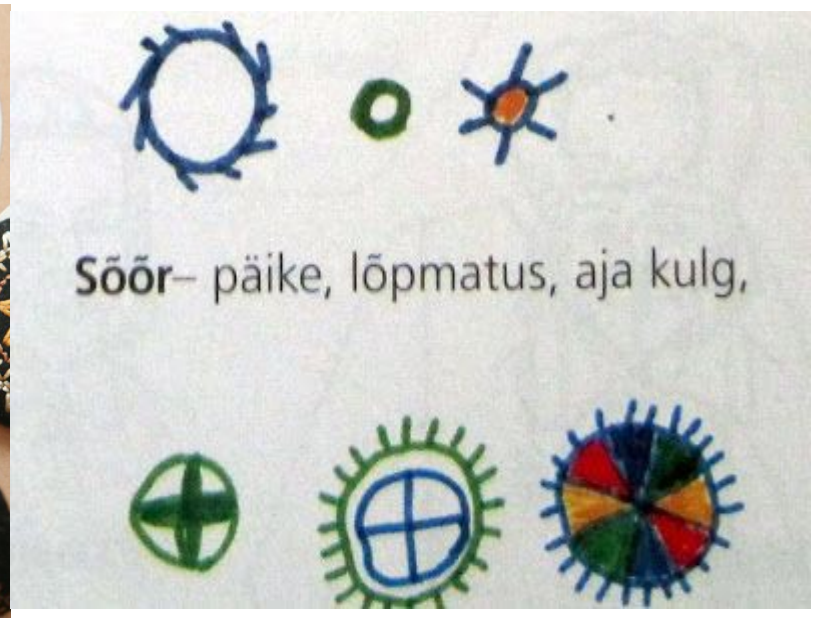
**Rõngasrist** on valguse ja elu märk.

**Kodarratas** on pühaduse ja õnne märk.

**Kodarrattad on igivanad mütoloogilised pühaduse ja õnne sümbolid!**



# Näited



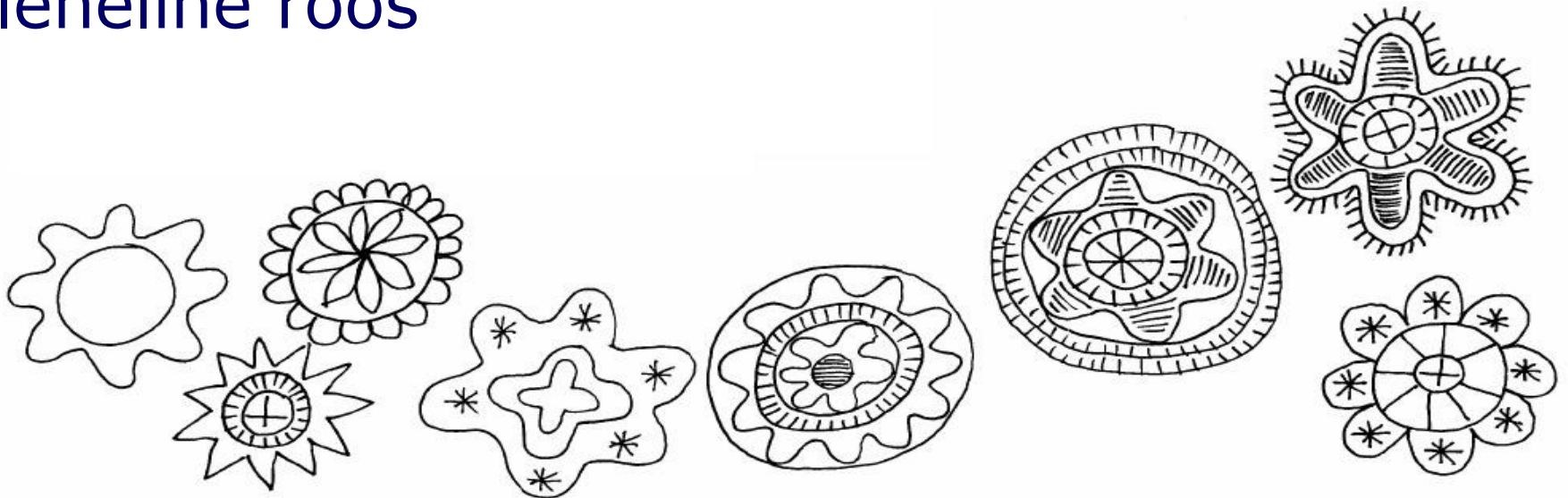


# ROOS

**Roosi** motiiv kuulub keskaega, motiivil on tihe side sõõriga.

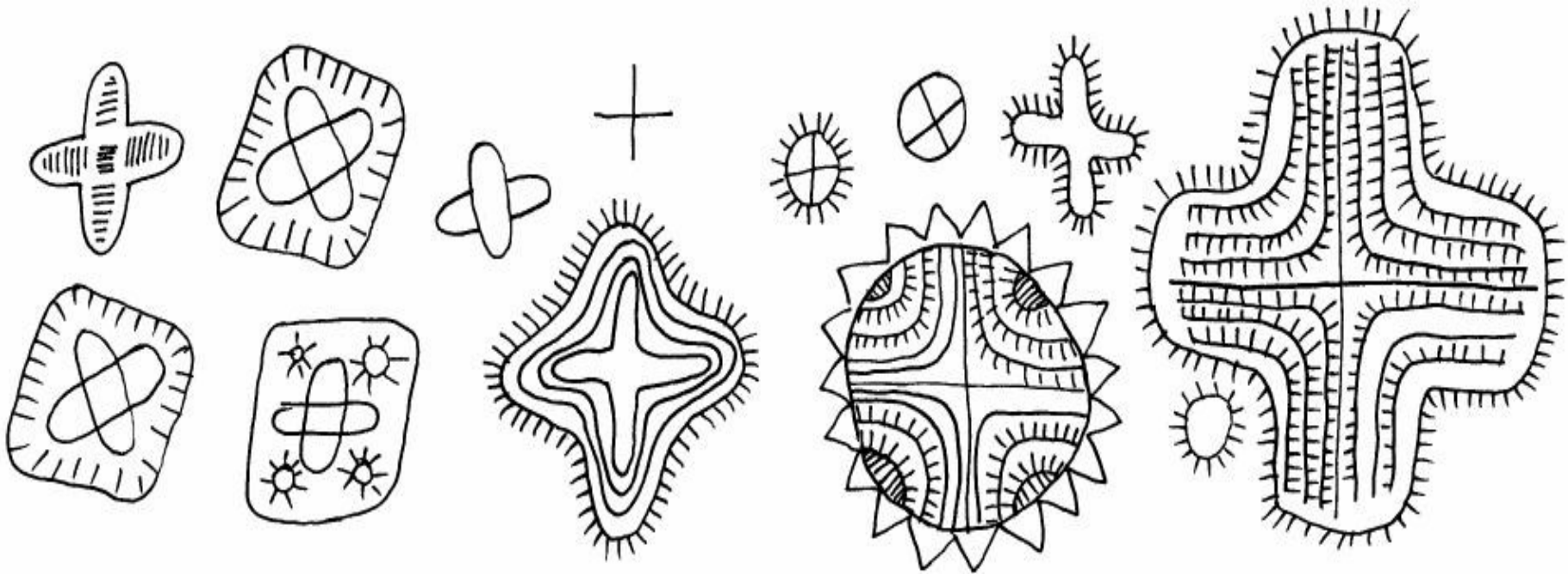
...taevaliku täiuslikkuse universaalne märk ja ristiusus ka Jumala sümbol.

Mulgi tikandis tulevad selgemalt esile 6- ja 8-leheline roos



# RIST

...“Igavese” sümbol, ürgkujuna tähendas horisontaalseid ja vertikaalseid seoseid maailmaruumis (**oluliselt vanem kui ristiusk**);



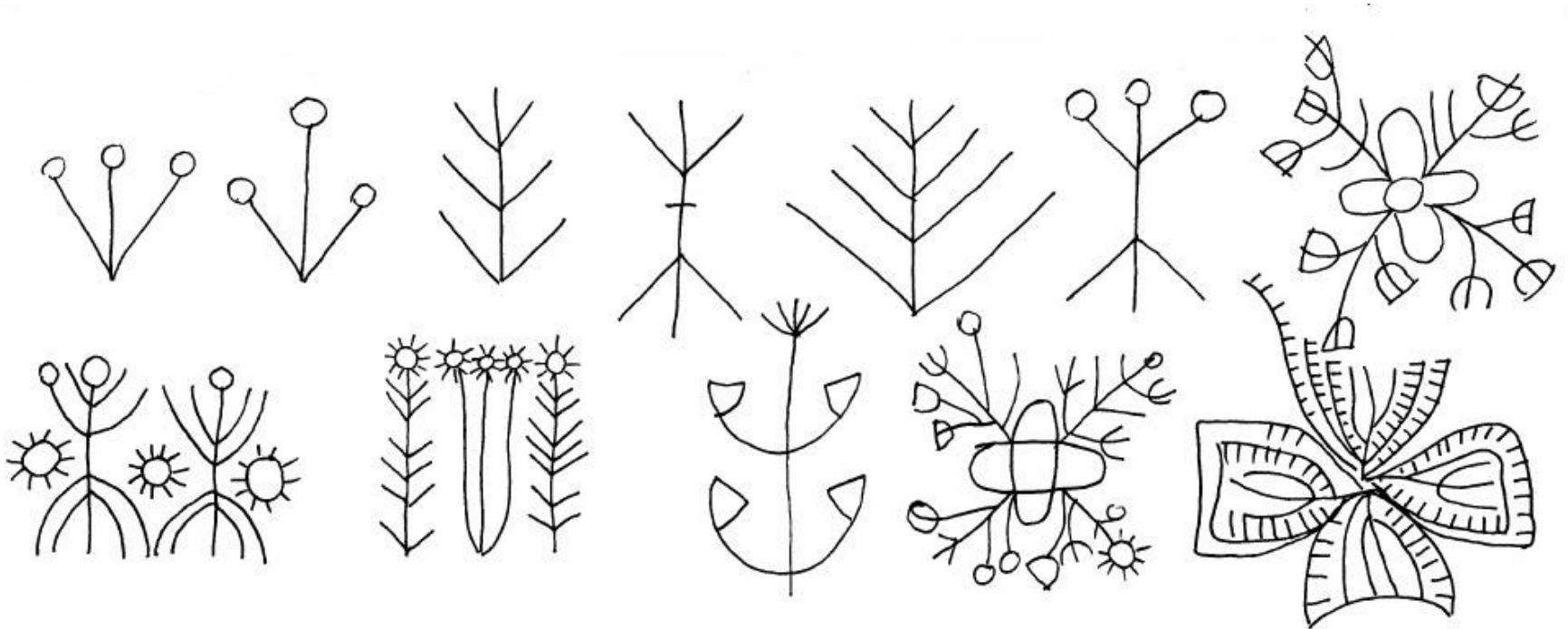


# ELUPUU

... on eostumise ja viljakuse sümbol.

Elupuud on seostatud paradiisipuu mõistega.

Mulgi taimtikandeis on näha mitmeid elupuu lihtsamaid vorme.



# VÄRVID

**Põhitoonid:** kollane, punane, sinine, roheline.

**Roheline värv** - maa, kasvavad taimed, aga ka surm;

**Sinine värv** - taevas ja mõtlemine;

**Tumeroheline ja tumesinine** annavad tikandile põhitonaalsuse.

**Punane** - maa, vere, tule ja armastuse värv;

**Kollane** – päikesevalgus

**Tavapärased olid värvilised motiivid piiratud tumesinise lõngaga.**



# MULGI ARHAILINE TIKAND..



# KAARUSPAEL

- ...on valmistatud spetsiaalse hargiga nn. kaarushargiga;
- ...nimi on ka kaarus, kaarusnöör;
- ...on tihe ja **tahuline** pael, mida on väga palju kasutatud just mulgi riiete juures: pikkkuubede kaunistamisel ja seelikute äärispaelana;
- ... konksulised ja kaaruselised elemendid kannavad **kaitsemaagilist** jõudu!





# MULGI MUSTRID: KAARUSPAEL



MULGI TIKAND  
VILJANDIMAA

**EHE EESTI EHE**

ESTONIAN STYLED  
ETHNIC JEWELLERY





# MULGI MUSTRID OLÜMPIAL!



# MULGI KULTUURI INSTITUUT



- MI loodud 1996
- MKI 1999, kolmas tulemine 2002/2004
- täna moodustavad MKI 10 KOV
- MULGIMAA UHKUS aastast 2012
- MKI vanem valitakse aastast 2011
  - Vanema ametiraha 2015





# MKI PATROON



# AITÜMA!

[www.mulgimaa.ee](http://www.mulgimaa.ee)

**FB: Mulgi Kultuuri  
Instituut**

[mki@mulgimaa.ee](mailto:mki@mulgimaa.ee)

**+372 51 85 371**

